

současně s vyrovnacím řádem. Podle obdoby ustanovení tohoto zákona (§ 8 odp. řádu) jest každý z věřitelů oprávněn odporovati takovému jednání. Naproti tomu jest dlužníku samému oprávnění to odepřiti, také již z toho důvodu, že jednání předsevzaté dlužníkem za předpokladů § 8 (3) vyr. řádu jest jen relativně bezúčinným, totiž toliko proti věřitelům, kdežto v poměru mezi dlužníkem a třetí osobou zůstává účinným (Bartsch-Pollak str. 855, Lehmann II. str. 59). Otázkou, zda jest také vyrovnací správce oprávněn k odporu, jak uvádí odvolací soud, netřeba se zabývati, když žalobu, o niž jde, vznesl toliko dlužník. V tom, že dlužník takového oprávnění nemá, shoduje se i nauka (Bartsch-Pollak str. 856, Lehmann II. str. 61, který právo to přiznává jen jednotlivým věřitelům, a Rintelen str. 533, který právo to dlužníkovi výslovně odpírá).

Čís. 8079.

Zákon o automobilech ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.

Promlčecí lhůta § 6 a) zák. počíná dnem, kdy poškozený zvěděl okolnosti, jež mu umožnily zjistiti jméno povinného náhradou. Tomu jest tak, zvěděl-li číslo a značku vozidla. Okolnost, že žalobní nárok jest promlčen podle § 6 a) zák., není na závalu, by nebyl uplatňován náhradní nárok podle předpisů občanského zákona o náhradě škody.

(Rozh. ze dne 24. května 1928, Rv I 1871/27.)

Žalobu o náhradu škody, způsobené automobilem žalovaného, o b a n i ž š í s o u d y zamítly v podstatě z toho důvodu, že žalobní nárok jest promlčen podle § 6 a) zákona o automobilech.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudky nižších soudů opírají se jedině o to, že žalobní nárok po rozumu § 6 odst. a) zák. o ručení z provozu silostrojů ze dne 9. srpna 1908 čís. 162 ř. z. jest promlčen. Tento názor jest správný a dovolací vývody nejsou s to, by jeho správnost vyvrátily. Při nárocích z ručení podle zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. z. stihá důkazní břímě žalovaného. Jest proto slušno a spravedливо, by žalobce uplatňování svých nároků zbytečně neoddaloval a průtahem nezpůsobil, by žalovaný musil vésti obtížný vyvíňovací důkaz v době, kdy si již nemůže opatřiti potřebné důkazy. Byla proto v § 6 odst. a) cit. zák. zkrácena promlčecí lhůta pro tyto nároky a, ustanovuje-li zákon, že se promlčí právo vznést nároky na náhradu škody podle § 1, 2 a 3 poslední odstavce cit. zák. v šesti měsících ode dne, kdy se poškozený dověděl o škodě a o osobě náhradou povinné, jest tomu rozuměti tak, že promlčecí lhůta počíná ode dne, kdy se poškozený dověděl ony okolnosti,

jež mu umožnily, zjistiti jméno náhradou povinného. Tomu však tak bylo, zvěděl-li žalobce číslo a značku vozidla zapsané u politické správy. Jiný výklad ustanovení § 6 odst. a) cit. zák. vedl by k tomu, že by poškozený mohl promlčecí lhůtu podle libovůle prodloužiti, až je s to bez průtahů zjistiti i jméno majitele vozidla. Bylo zjištěno, že se svědek Jaroslav Ž. v trestním řízení proti němu zavedeném a ukončeném osvobozujícím rozsudkem ze dne 26. března 1926, kdykoli se jednalo o vyrovnání, vyjadřoval, že sám nic nemá a že se pokusí o to, by majitel vozu na vyrovnání přispěl, při čemž žalobce se svým zástupcem byli přítomni. Z tohoto zjištění, jakož i z toho, že žalobce v žalobě na Jaroslava Ž-a dne 19. ledna 1926 sám uvedl, tedy znal značku automobilu žalovaného, správně nižší soudy usoudily, že již tehdy byl s to, by zjistil jméno majitele auta, a že nejdéle do 26. března 1926 (ukončení trestního řízení) musil věděti, že Jaroslav Ž. majitelem auta není. Když tedy žalobce proti žalovanému podal žalobu teprve 20. října 1926, jest nárok na náhradu škody dle §§ 1, 2 aut. zák. promlčen. To, co Jaroslav Ž. hned při úrazu podle tvrzení žalobce prohlašoval a jak vystupoval, nemá pro věc rozhodného významu. Leč, ačkoli jest správný názor nižších soudů, že žalobní nárok podle § 6 odst. a) cit. zák. jest promlčen, přece pochybily nižší soudy ve směru jiném. Přehlédly, že žalobce svůj nárok neopírá o zákon o ručení z provozu silostrojů, nýbrž že již v žalobě uplatňoval, že řidič silostroje Jaroslav Ž. zavinil úraz neopatrnou a rychlou jízdou. Jest proto posuzovati žalobní nárok i podle ustanovení 30. hlavy všeob. obč. zákona. Nebylo třeba, by žalobce to výslovně zdůraznil, stačí, že se dovolal toho, že řidič silostroje úraz zavinil a že nabídl o tom důkazy, neboť toho by nebyvalo bylo třeba, chtěl-li opíratí svůj nárok toliko o zákon o ručení z provozu silostrojů. Nevylučuje tedy ještě okolnost, že žalobní nárok je promlčen podle § 6 (2) aut. zák., by nebyl po právu, neboť ručí po rozumu § 8 aut. zák. majitel silostroje nebo kdo podle § 1 na jeho místo nastupuje, také tam, kde nároky na náhradu škody z provozu jízdného silostroje jest posuzovati podle občanského práva na základě zavinění osob, kterých při provozování používá, pokud jde o jejich službu při provozu jízdného silostroje, a podle § 1489 obč. zák. promlčuje se každá žaloba na náhradu škody ve třech letech od doby, kdy se poškozený dověděl o škodě a osobě škůdcově. Tomu není na závadu, že žalobce ani v prvé stoli, ani v opravném řízení tuto okolnost neuplatňoval, ježto námitka, že žalobní nárok jest promlčen i podle § 1489 obč. zák., nebyla ani vznesena ani to nižšími soudy nebylo vyřčeno, žalobce se tedy mohl omeziti na to, napadati námitku žalovaným vznesenou ve smyslu § 6 odst. a) aut. zák. a nižšími soudy vyslovený názor, že nastalo promlčení podle tohoto zákonného ustanovení.

Čís. 8080.

Ručení podle § 1315 obč. zák.

Zdatnost předpokládá nutně způsobilost, tato však musí býti provázána také nejlepší vůlí, skutečně schopnosti vynaložiti, předpokládá